Slavistična revija (https://srl.si) je ponujena pod licenco
Creative Commons, priznanje avtorstva 4.0 international.
URL https://srl.si/sql_pdf/SRL_2004_2_9.pdf | DOST. 18/04/24 1.41

DIPLOMSKE NALOGE IZ SLOVENSKE KNJIŽEVNOSTI NA LJUBLJANSKI SLOVENISTIKI

1 Uvod

Na ljubljanski slovenistiki (ki je bila do pred kratkim del Oddelka za slovanske jezike in književnosti Filozofske fakultete, sedaj pa ima samostojen oddelek) je v letih njenega delovanja diplomiralo že mnogo študentov, kar seveda pomeni, da je bilo napisano tudi veliko diplomskih nalog. Že pred desetletji je začela nastajati zbirka podatkov o nalogah iz slovenske književnosti: sprva spontano, kot arhiv, nato pa vse bolj sistematično. Kmalu po prodoru računalnikov je dobila sodobnejšo, računalniško obliko. Danes je zbirka oblikovana s pomočjo programa Eva (avtor Primož Jakopin) in dostopna tudi na spletnem naslovu http://www.ff.uni-lj.si/hp/dnsk/.

Zbirka vsebuje podatke o vseh diplomskih delih iz slovenske književnosti, dostopnih v oddelčni knjižnici. Nekatera starejša dela so žal izgubljena (marsikaj se je izgubilo med selitvami iz stare stavbe Univerze v Ljubljani v NUK in nato v novo stavbo Filozofske fakultete), nekatera pa verjetno nikoli niso prispela v knjižnico in se še vedno nahajajo pri svojih avtorjih ali mentorjih. Omeniti je treba še obsežno zbirko diplomskih nalog o poeziji NOB, ki je nastala pod mentorstvom Borisa Paternuja[1] in ki prav tako ni vključena v skupno zbirko. Zavedati se torej moramo, da podatki, katerih analizo prinaša ta prispevek, ne ponujajo povsem popolne slike o doslej nastalih diplomskih nalogah iz slovenske književnosti, vendarle pa nakazujejo strokovna prizadevanja v slovenski književnosti.

Pri analizi je bilo upoštevanih 1224 diplomskih del, nastalih do jeseni leta 2003. Število tekstov, katerih podatki so vneseni v zbirko o diplomskih nalogah, je sicer nekoliko višje, toda v mnogih primerih gre zgolj za seminarske naloge in referate (ki pred desetletji še niso nastajali tako množično kot danes in so bili zato v oddelčni knjižnici shranjeni skupaj z diplomskimi nalogami). Upoštevana so bila le dela, na katerih je nedvoumno označeno, da gre za diplomsko nalogo.

Diplomske naloge so segment literarne vede, ki povezuje raziskovalno in pedagoško sfero. Teme in metode, ki si jih pri pisanju teh del izbirajo diplomanti, ne odražajo le njihovih lastnih preferenc, temveč vsaj do neke mere tudi preference njihovih mentorjev. Sklepamo lahko, da imajo ugotovitve, do katerih so prišli pisci diplomskih nalog, in postopki, ki so jih uporabili, določen vpliv tudi na njihovo nadaljnje pedagoško in raziskovalno delo. Namen raziskave je ugotoviti, katere teme in metode v diplomskih nalogah prevladujejo.

2 Analiza ključnih besed

2.1 Študentom (in njihovim mentorjem) je od literarnih zvrsti očitno najbližja epika, saj velika večina diplomskih nalog (723) obravnava pripovedno prozo. Poezija je z 203 obravnavami daleč za njo, še manj zanimanja pa je za raziskovanje dramatike (167 diplomskih nalog). Razmerje med njimi je razvidno s Slike 1.

2.2 Veliko študentov se zanima za mladinsko književnost (kar ni nič nenavadnega, saj gre večinoma za bodoče učitelje slovenščine) – obravnava jo 94 diplomskih del. Tudi raziskovanje slovstvene folklore je s 27 diplomskimi nalogami dokaj popularno. Omeniti velja še interes za

[1] Gre za diplomske naloge, ki so temeljile na terenskem delu oz. zbiranju gradiva; projekt, ki ga je financiralo Ministrstvo za znanost in pri katerem je sodelovalo več kot 50 študentov, je vodil k nastanku štirih knjig antologije *Slovensko pesništvo upora: 1941–1945*.

Slavistična revija (https://srl.si) je ponujena pod licenco
Creative Commons, priznanje avtorstva 4.0 international.
URL https://srl.si/sql_pdf/SRL_2004_2_9.pdf | DOST. 18/04/24 1.41

Slika 1

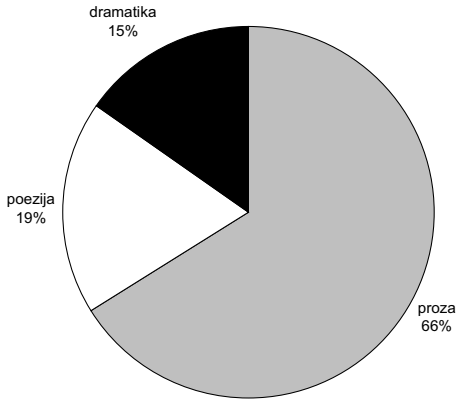

obravnavo avtorjev, ki ustvarjajo zunaj slovenskih meja: za raziskovanje zamejske, zdomske ali izseljenske književnosti se je doslej odločilo 19 študentov.

2.3 Med ključnimi besedami običajno najdemo tudi literarnovrstne in/ali žanrske oznake besedil, ki jih obravnava posamezna diplomska naloga. V naslednjem seznamu so upoštevane vse oznake, ki so se pojavile vsaj trikrat.

roman	251
novela	108
povest	106
drama	62
črtica	43
zgodovinski roman/zgodovinska povest	43
kmečka povest	34
satira	20
pravljica	19
kriminalni roman/kriminalka	15
spomini	14
potopisni roman/potopis	14
esej	13
groteska	12
humoreska	11
avtobiografski roman/avtobiografija	11
znanstvena fantastika	10
sonet	10
komedija	9
poetična drama	9
fantastična pripoved	8
radijska igra	8
zgodovinska drama	8
slikanica	8
biografski roman/biografija	8

Slavistična revija (https://srl.si) je ponujena pod licenco
Creative Commons, priznanje avtorstva 4.0 international.
URL https://srl.si/sql_pdf/SRL_2004_2_9.pdf | DOST. 18/04/24 1.41

dnevnik	7
ženski roman	7
tragedija	7
podlistek (feljton)	6
pridiga (retorična proza)	6
ep	5
legenda	4
ljudska igra	4
ljudska pesem	4
pripovedka	4
kratka zgodba	3
slika	3
balada	3
veseloigra	3
bajka	3

Glede na veliko število diplomskih nalog, ki se ukvarjajo s pripovedno prozo, ni presenetljivo, da so na vrhu seznama pripovednoprozne vrste. Najdaljša vrsta, roman, je tudi najbolj priljubljen predmet obravnave. Od žanrov je najpogosteje obravnavan zgodovinski, nedaleč za njim pa je kmečki. (Kadar med ključnimi besedami posamezne diplomske naloge najdemo oznako, ki je hkrati žanrska in literarnovrstna (npr. zgodovinski roman), ji je vselej pridružena še splošnejša, zgolj literarnovrstna oznaka (roman), zato so v 251 pojavitvah besede *roman* zajeti tudi vsi zgodovinski, kriminalni idr. romani.)

2.4 Mnoga diplomska dela se bolj kot s samim leposlovjem ukvarjajo z dejavnostmi, ki so z njim tako ali drugače povezane: 29 jih raziskuje literarno kritiko, 27 publicistiko, 16 pa esejistiko. 31 diplomskih nalog ugotavlja, kakšna je bila recepcija posameznih leposlovnih del v določenem obdobju. 11 jih raziskuje poetiko/avtopoetiko obravnavanega avtorja, 17 se jih posveča predvsem avtorjevemu umetnostnemu oz. literarnemu nazoru, 6 pa njegovemu svetovnemu ali družbeno-političnemu nazoru.

2.5 Slovenistične diplomske naloge se ne omejujejo samo na slovensko književnost. 26 se jih ukvarja s prevodi (bodisi iz slovenščine v tuji jezik bodisi nasprotno) in/ali s teorijo prevajanja. Velikokrat najdemo tudi primerjavo določenega slovenskega avtorja s pripadnikom kake druge nacionalne književnosti. Najpogosteje obravnavane tuje književnosti si sledijo v naslednjem vrstnem redu:

angleška književnost	17
francoska književnost	9
ruska književnost	9
nemška književnost	8
italijanska književnost	7
poljska književnost	5
ameriška književnost	4
hrvaška književnost	3
češka književnost	3

2.6 Nekatere diplomske naloge obravnavajo posamezna literarnozgodovinska obdobja ali smeri (večinoma v povezavi s posameznimi avtorji):

Slavistična revija (https://srl.si) je ponujena pod licenco
Creative Commons, priznanje avtorstva 4.0 international.
URL https://srl.si/sql_pdf/SRL_2004_2_9.pdf | DOST. 18/04/24 1.41

ekspresionizem	17
simbolizem	6
naturalizem	6
modernizem	6
moderna	5
nadrealizem	5
realizem	4
ludizem	4
eksistencializem	4
protestantizem	4
reizem	3

Daleč najpogosteje je obravnavan ekspresionizem. Seveda pa dejstvo, da je npr. realizem omenjen le štirikrat, ne pomeni, da se samo štiri diplomske naloge ukvarjajo z avtorji, ki so ustvarjali v tem obdobju; pove nam le, kolikokrat je bil pri obravnavi besedil v ospredju časovnostilski pristop. (Veliko več študentov se, morda pod vplivom mentorjev, raje kot zanj odloča za žanrski pristop.)

2.7 Naslednja stvar, ki nam jo povedo ključne besede, je, da se je veliko (46) piscev diplomskih nalog osredotočilo na književne osebe v obravnavanih delih. Včasih gre preprosto za glavne književne osebe določenega dela. Najpogosteje (v 14 primerih) je obravnavan lik ženske, v ostalih primerih pa je v ospredju lik učitelja, posebneža, otroka idr. 6 diplomskih nalog obravnava pripovedovalca. Ostalim prvinam notranje zgradbe besedila, kot sta npr. kraj in čas dogajanja, je posvečenih zanemarljivo malo diplomskih del.

2.8 Motivi in teme leposlovnih del, obravnavanih v diplomskih nalogah, so iz ključnih besed večinoma razvidni le takrat, ko so v središču obravnave (če seveda odštejemo dejstvo, da nam o tematiki del pogosto veliko pove že žanrska oznaka). Z 18 obravnavami je tu prepričljivo na prvem mestu NOB (če tej številki dodamo uvodoma omenjeno zbirko diplomskih nalog, posvečenih poeziji NOB, je to prvo mesto še toliko bolj prepričljivo). Sledijo ljubezen (8 obravnav), narava (6), smrt (5) in Celjski grofje (5).

2.9 Ključna beseda, ki je ni bilo mogoče uvrstiti v nobeno od zgoraj omenjenih kategorij, pojavi pa se dokaj pogosto, je humor. 17 diplomskih nalog se tako ali drugače ukvarja z vprašanjem humorja v leposlovnih besedilih. Prav tako »neuvrstljiva« je Mohorjeva družba: njo in besedila, izdana pri njej, si je za temo svojega diplomskega dela izbralo 9 študentov.

3 Raziskovalna metoda v diplomskih nalogah

Iz ključnih besed je večinoma težko sklepati, kakšno metodo si je pisec diplomske naloge izbral za obdelavo obravnavane snovi. Nekoliko več o tem nam povedo naslovi diplomskih nalog: pogosto je iz njih mogoče ugotoviti vsaj to, ali je v središču študentovega zanimanja avtor, besedilo ali bralec. Natančnih številk nam sicer tudi pregled naslovov ne more dati (iz naslovov, kot je *Josipina Turnograjska – življenje in delo*, lahko nedvoumno sklepamo, da je v središču avtor, medtem ko pri naslovih kot *Anton Medved in njegove tri tragedije* o tem ne moremo biti prepričani). Za natančnejšo analizo metod bi bilo vsekakor treba pregledati diplomske naloge v celoti.

Kljub temu nam hiter pregled naslovov pokaže, da je diplomskih del, ki se osredotočajo na besedilo, približno trikrat več kot tistih, ki v središče postavljajo avtorja. Opazno je, da s časom obravnava avtorjev postaja vse manj popularna, saj se v zadnjih letih velika večina nalog posveča predvsem besedilom. Bralec je v središču obravnave zelo redko. Med tistimi nalogami, ki se

Slavistična revija (https://srl.si) je ponujena pod licenco
Creative Commons, priznanje avtorstva 4.0 international.
URL https://srl.si/sql_pdf/SRL_2004_2_9.pdf | DOST. 18/04/24 1.41

vendarle posvečajo recepciji literarnih del, jih večina obravnava recepcijo slovenske literature v tujini ali tujih nacionalnih literatur na Slovenskem. Nekaj se jih posveča tudi literarni kritiki, toda še tu gre pogosto bolj za pogled na kritika samega (*Literarnokritiška merila Josipa Vidmarja*) kot za resnično obravnavanje književnosti z vidika bralca. V prihodnosti bi se torej pri izbiri tem diplomskih nalog morda veljalo bolj kot do zdaj posvetiti bralcu in recepciji ter s tem zapolniti praznino na tem področju.

4 Obravnavani avtorji in dela

4.1 V dosedanjih diplomskih nalogah iz slovenske književnosti je bilo obravnavanih 848 različnih avtorjev. Včasih gre za pregled celotnega življenja in dela določenega avtorja (*Življenje in delo Pavline Pajkove*), pogosteje pa se pisec diplomske naloge omeji le na del avtorjevega opusa (*Anton Ingolič in kmečka povest po letu 1945*) ali med seboj primerja dela več avtorjev (*Mencingerjev Abadon in Tavčarjeva Mrtva srca*). Seveda pa obstaja tudi veliko diplomskih nalog, ki se posebej ne posvečajo nobenemu avtorju in v ospredje postavljajo določeno literarno zvrst, vrsto, tematiko, publikacijo, časovno obdobje ali kombinacijo naštetega (*Slovenska leposlovna proza v razdobju od leta 1843 do 1858, Novela tridesetih let (1930-1941)*, *Agrarna reforma in podoba slovenskega kmečkega človeka v slovenski literaturi med obema vojnama, Leposlovje Doma in sveta od 1893 do 1897*).

V naslednjem seznamu obravnavanih avtorjev so upoštevani vsi tisti, s katerimi se ukvarja vsaj pet diplomskih nalog.

Ivan Cankar	48
Josip Jurčič	37
Ivan Tavčar	27
Miško Kranjec	27
France Bevk	26
Ivan Pregelj	25
Anton Ingolič	24
Drago Jančar	22
Vitomil Zupan	19
Edvard Kocbek	19
France Prešeren	19
Janko Kersnik	18
Prežihov Voranc	18
Josip Stritar	17
Dominik Smole	16
Srečko Kosovel	16
Vladimir Bartol	16
Gregor Strniša	16
Ciril Kosmač	15
Pavle Zidar	15
Fran Levstik	15
Janez Trdina	15
Simon Jenko	14
Oton Župančič	14
Vladimir Levstik	13
Leopold Suhodolčan	13

Slavistična revija (https://srl.si) je ponujena pod licenco
Creative Commons, priznanje avtorstva 4.0 international.
URL https://srl.si/sql_pdf/SRL_2004_2_9.pdf | DOST. 18/04/24 1.41

Svetlana Makarovič	13
Andrej Hieng	12
Lojze Kovačič	12
Kajetan Kovič	12
Ivo Zorman	11
Ivan Potrč	11
Bratko Kreft	11
Fran Detela	11
Božo Vodušek	11
Jože Snoj	11
Mira Mihelič	11
Janez Mencinger	11
Fran Erjavec	11
Slavko Grum	11
Ivan Sivec	10
Marjan Rožanc	10
Peter Božič	10
Miran Jarc	10
Branko Hofman	10
Fran Saleški Finžgar	10
Alojz Rebula	9
Branka Jurca	9
Fran Milčinski	9
Milan Jesih	9
Dane Zajc	9
Vladimir Kavčič	9
Tomaž Šalamun	9
Feri Lainšček	9
Smiljan Rozman	8
Milan Dekleva	8
Rudi Šeligo	8
Alojz Gradnik	8
Dušan Jovanović	8
Niko Grafenauer	8
Ilka Vašte	7
Evald Flisar	7
Juš Kozak	7
Fran Govekar	7
Franček Rudolf	7
Alojz Kraigher	7
Beno Zupančič	7
Anton Aškerc	7
Ksaver Meško	7
Tone Pavček	7
Mimi Malenšek	7
Tone Partljič	7
Mate Dolenc	7
Ivan Mrak	7
Saša Vegri	6

Slavistična revija (https://srl.si) je ponujena pod licenco
Creative Commons, priznanje avtorstva 4.0 international.
URL https://srl.si/sql_pdf/SRL_2004_2_9.pdf | DOST. 18/04/24 1.41

Veno Taufer	6
Fran Jaklič	6
Jože Javoršek	6
Zofka Kvedrova	6
Vid Pečjak	6
Janez Jalen	6
Alojzij Remec	6
Andrej Budal	6
Ferdo Godina	6
Rado Murnik	6
Valentin Mandelc	6
Milan Pugelj	6
Ivan Matičič	6
Boris Pahor	6
Marjan Tomšič	6
Stanko Majcen	6
Jože Dular	6
Nada Kraigher	6
Matija Valjavec	5
Bogdan Novak	5
Josip Ribičič	5
Maja Novak	5
Andrej Blatnik	5
Žarko Petan	5
Vinko Möderndorfer	5
Emil Filipčič	5
Peter Bohinjec	5
Franjo Frančič	5
Anton Mahnič	5
Lojze Kozar	5
Josip Vošnjak	5
Josip Murn Aleksandrov	5
Anton Koder	5
Branko Gradišnik	5
Tone Svetina	5
Tone Seliškar	5
Damir Feigel	5
Igor Torkar	5
Pavel Golia	5
Anton Vodnik	5
Ivo Brnčić	5
Ivan Lah	5
Valentin Zarnik	5
Andrej Brvar	5
Ela Peroci	5
Bogomir Magajna	5
Ivan Minatti	5
Miroslav Malovrh	5
Ivo Šorli	5

Slavistična revija (https://srl.si) je ponujena pod licenco
Creative Commons, priznanje avtorstva 4.0 international.
URL https://srl.si/sql_pdf/SRL_2004_2_9.pdf | DOST. 18/04/24 1.41

Verjetno ni presenetljivo, da po številu obravnav vodi Ivan Cankar, ki ga imajo mnogi za največjega slovenskega pripovednika in dramatika. Med prvo deset- ali petnajsterico je seveda največ pripovednikov, dokaj enakomerno pa so zastopani avtorji iz 19. in 20. stoletja. 8. mesto Draga Jančarja kaže, da obstaja velik interes tudi za preučevanje sodobne književnosti.

Paleta obravnavanih avtorjev je vsekakor zelo široka in poleg zgoraj naštetih avtorjev zajema še 724 drugih, med katerimi jih je 528 obravnavanih samo enkrat. Opazno je, da pri izbiri avtorjev ni diskriminacije, saj so poleg uveljavljenih upoštevani tudi manj znani in v določenem obdobju ideološko »neustrezni« avtorji, pa tudi tisti, ki so ustvarjali zunaj slovenskih meja. Diplomske naloge torej večkrat ponujajo avtorjem, ki so v uradni literarni zgodovini komajda omenjeni, edino možnost nekoliko bolj poglobljene obravnave.

4.1.1 Vzemimo sedaj pod drobnogled prvih osem avtorjev, torej tiste, ki jih obravnava več kot 20 diplomskih del. Ivan Cankar ne vodi le po skupnem številu obravnav, temveč tudi po številu diplomskih nalog, ki so posvečene izključno njemu in njegovemu delu (in ne primerjavam z drugimi avtorji): od skupnih 48 diplomskih nalog je takih kar 40, torej približno 83 %. Josip Jurčič, ki Cankarju po skupnem številu obravnav sledi, je edini predmet obravnave le v 15 diplomskih nalogah (kar je dobrih 40 %). Več kot v polovici primerov sta samostojno obravnavana še Miško Kranjec (63 %) in Drago Jančar (59 %), najmanjkrat pa Ivan Tavčar (33 %). (Glej Sliko 2.)

4.1.2 Oglejmo si sedaj še največkrat obravnavana dela prve osmerice avtorjev. Po številu teh del prepričljivo vodi France Bevk: študentje so si z različnih vidikov ogledali 72 njegovih del. Med temi je bila največkrat, trikrat, obravnavana povest *Mati*. Bevku sledi Miško Kranjec z 51 deli. Prvo mesto si delijo *Strici so mi povedali*, *Življenje* in *Težaki* s petimi obravnavami, sledijo pa *Os življenja*, *Macesni nad dolino*, *Režonja na svojem*, *Mladost v močvirju*, *Kapitanovi*, *Martin Žalig na kmetih* in *Lepa Vida prekmurska* s tremi. Bevkovo in Kranjčevo prvenstvo v tem pogledu vsekakor ni presenetljivo, saj sta opusa teh dveh pisateljev že sama po sebi zelo obsežna. Sledita jima Josip Jurčič in Ivan Cankar z 38 obravnavanimi deli. Zelo pogosto, kar osemkrat, diplomske naloge omenjajo Jurčičevega *Ivana Erazma Tattenbacha*, malo manj pogosto pa *Jurija Kozjaka, slovenskega janičarja*, *Hčer mestnega sodnika* (6 obravnav), *Slovenskega svetca in učitelja*, *Desetega brata* in *Rokovnjače* (5 obravnav). Od Cankarjevih del so na prvem mestu *Zgodbe iz doline šentflorjanske*, ki se pojavijo v petih diplomskih nalogah, sledijo pa drami *Lepa Vida* in *Pohujšanje v dolini šentflorjanski* ter roman *Na klancu* s štirimi pojavitvami. Naslednja po številu obravnavanih del (34) sta Ivan Pregelj in Anton Ingolič. Pregljevo vodilno delo v tem pogledu je *Bogovec Jernej* (5 obravnav), ki mu z eno obravnavo manj sledi *Peter Pavel Glavar, lanšpreški gospod*. Ingoličevi deli *Nebo nad domačijo* in *Vinski vrh* sta bili prav tako obravnavani štirikrat. Drago Jančar se lahko pohvali s tem, da je predmet obravnave diplomskih nalog doslej postalo 17 njegovih del, med katerimi prepričljivo vodi *Galjot* z 10 pojavitvami. (*Galjot* je tudi najpogosteje obravnavano delo v slovenističnih diplomskih nalogah nasploh.) *Veliki briljantni valček* in *Klementov padec* sta precej daleč za njim s štirimi oz. tremi pojavitvami. Med prvo osmerico je z najmanj različnimi deli v diplomske naloge prodrl Ivan Tavčar: teh del je le 14, med njimi pa vodita *Visoška kronika* in *Mrtva srca* (4 pojavitve), ki jima s tremi obravnavami sledita *Cvetje v jeseni* in *Janez Sonce*. (Razmerja med številom obravnavanih del posamičnih avtorjev so razvidna s Slike 2.)

4.2 Naslednje vprašanje, ki si ga velja postaviti, je, katera dela so bila na splošno (ne glede na avtorja) najpogosteje obravnavana. V naslednjem seznamu so upoštevana vsa dela, ki so se pojavila v več kot petih diplomskih nalogah.

Slavistična revija (https://srl.si) je ponujena pod licenco
Creative Commons, priznanje avtorstva 4.0 international.
URL https://srl.si/sql_pdf/SRL_2004_2_9.pdf | DOST. 18/04/24 1.41

Slika 2

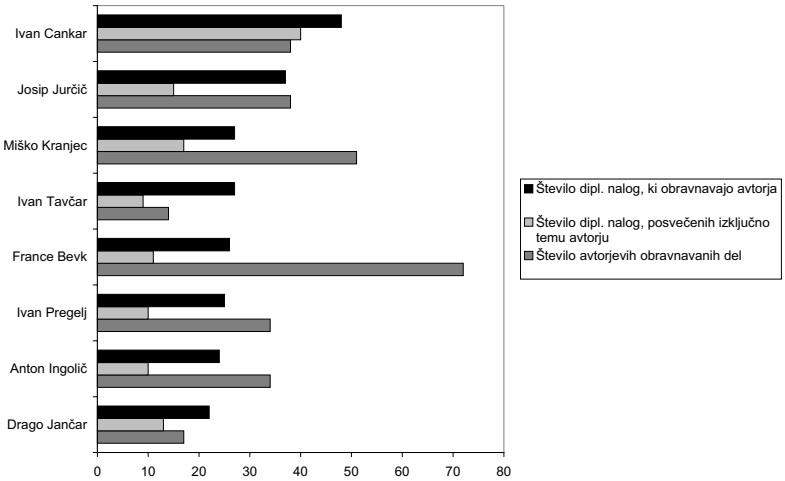

Drago Jančar: Galjot	10
Josip Jurčič: Ivan Erazem Tattenbach	8
Gregor Strniša: Samorog	8
Vladimir Bartol: Alamut	8
Dominik Smole: Antigona	8
Mira Mihelič: April	7
Ciril Kosmač: Balada o trobenti in oblaku	7
Dominik Smole: Črni dnevi in beli dan	6
Josip Jurčič, Janko Kersnik: Rokovnjači	6
Janko Kersnik: Očetov greh	6
Josip Jurčič: Hči mestnega sodnika	6
Josip Jurčič: Jurij Kozjak, slovenski janičar	6
Vitomil Zupan: Levitan	6

Če odštejemo že prej omenjena dela Josipa Jurčiča in prepričljivo vodečega Jančarjevega *Galjota*, so se na tem seznamu znašla predvsem dela avtorjev, ki po skupnem številu obravnav niso med prvo deseterico. Zanimivo je, da gre večinoma za sodobnejše avtorje.

5 Čas nastanka

V raziskavo so bile zajete diplomske naloge, ki so nastale med letoma 1953 in 2003. S Slike 3 je razvidno, da število nalog, nastalih v posameznem letu, vztrajno narašča skupaj z naraščanjem števila študentov (čeprav najdemo tudi nekaj odstopanj, med katerimi je npr. presenetljivo majhno število nalog, nastalih v letu 1995). Dodati pa je treba, da pri tem niso bila upoštevana vsa diplomska dela, saj na 179 med njimi (kar je približno 15 % celote) ni označena letnica in je zato nemogoče natančno določiti, kdaj so nastala – vsekakor pa je večina med njimi starejšega datuma. Poleg tega so nekatere diplomske naloge, nastale v zgodnejših letih, izgubljene in v podatkovni zbirki sploh niso omenjene. Podatek o številu nalog, napisanih v zadnjih letih, je torej najverjetneje zanesljiv, tistega o številu nalog izpred 20 in več let pa je bolje jemati nekoliko z rezervo.

Slavistična revija (https://srl.si) je ponujena pod licenco
Creative Commons, priznanje avtorstva 4.0 international.
URL https://srl.si/sql_pdf/SRL_2004_2_9.pdf | DOST. 18/04/24 1.41

Slika 3

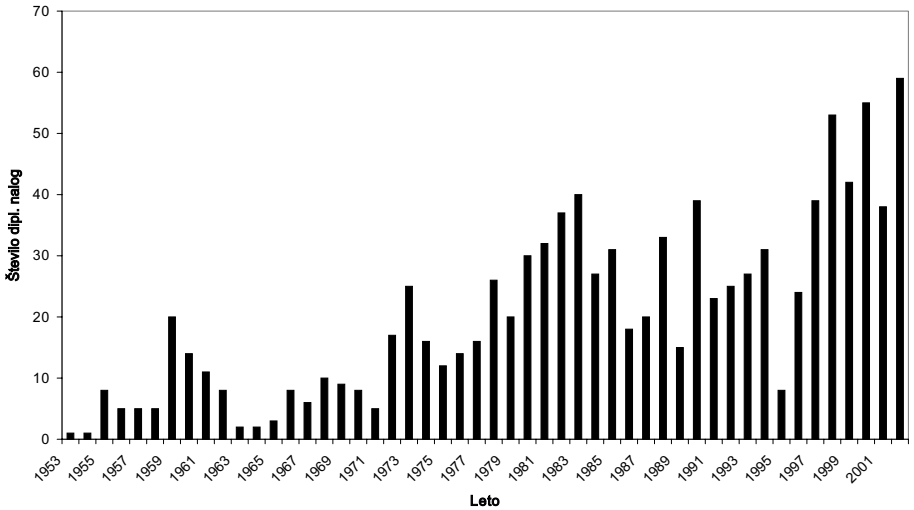

6 Dolžina

Povprečna dolžina diplomske naloge je 56 strani. S Slike 4 pa lahko razberemo, da je večina nalog nekoliko krajša od te dolžine in da povprečno število strani zvišujejo diplomska dela, ki obsegajo 100 strani in več. Taka dela so sicer relativno redka, še vedno pa pogostejša, kot bi morda pričakovali; kažejo na ambicioznost svojih piscev, vsaj v nekaterih primerih pa morda tudi na preširoko zastavljeno temo diplomske naloge.

Slika 4

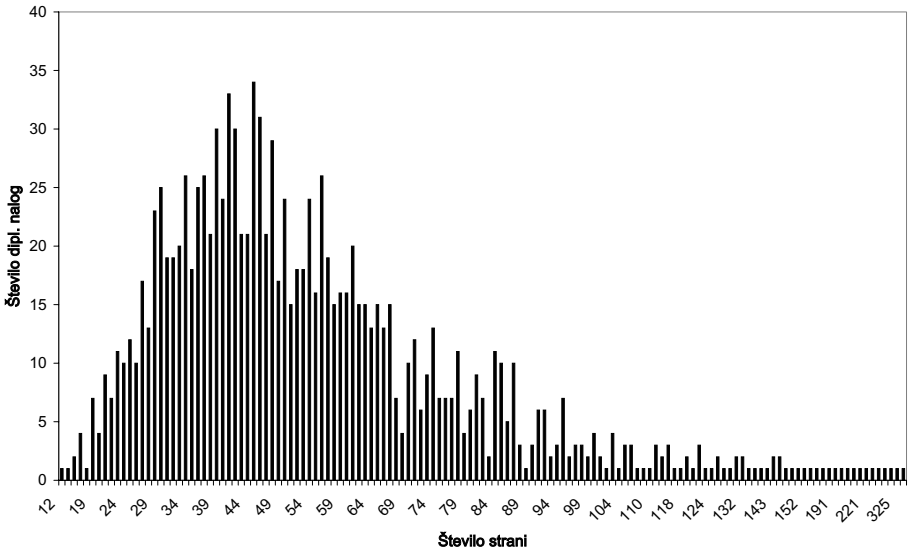

Slavistična revija (https://srl.si) je ponujena pod licenco
Creative Commons, priznanje avtorstva 4.0 international.
URL https://srl.si/sql_pdf/SRL_2004_2_9.pdf | DOST. 18/04/24 1.41

7 Mentorji

Podatki o mentorjih so še manj zanesljivi kot tisti o času nastanka diplomskih nalog, saj je na nalogah zgodnejšega datuma ime mentorja zapisano zelo redko. Diplomskih del, pri katerih ta podatek manjka, pri analizi torej ni bilo mogoče upoštevati (takih del je 397 oz. 32 %). Ob ogledu spodnjega seznama imejmo torej v mislih dejstvo, da le število diplomskih nalog, nastalih pod mentorstvom profesorjev, ki so začeli predavati v zadnjih dveh desetletjih, odraža dejansko stanje; pri predavateljih iz 50., 60. in 70. let prejšnjega stoletja je to število nemogoče natančno določiti. (Na seznamu se pojavlja tudi nekaj imen predavateljev z drugih oddelkov Filozofske fakultete, ki so imeli večinoma vlogo somentorja.)

Helga Glušič	169
Miran Hladnik	157
Franc Zadravec	115
Igor Grdina	98
Boris Paternu	76
Matjaž Kmecl	58
Jože Koruza	55
Igor Saksida	36
Irena Novak Popov	33
Marko Juvan	13
Aleksander Bjelčevič	10
Marja Boršnik	6
Marija Stanonik	6
Tomo Virk	3
Boža Krakar Vogel	3
Tone Pretnar	3
Peter Vodopivec	2
Alojzija Zupan Sosič	2
Janez Vrečko	2

Če si ogledamo povezavo mentorjev in ključnih besed, rezultati niso presenetljivi: diplomske naloge, ki so nastale pod mentorstvom določenega predavatelja, so večinoma povezane s področjem, s katerim se ukvarja predavatelj sam. Tako med diplomskimi nalogami, nastalimi pod mentorstvom Helge Glušič, Mirana Hladnika in Matjaža Kmecla, prepričljivo prevladujejo tiste, ki obravnavajo slovensko prozo. Pri Borisu Paternuju in Ireni Novak Popov prevladuje obravnava poezije, pri Jožetu Koruzi pa dramatike. Največ nalog, nastalih pod mentorstvom Franca Zadravca in Igorja Grdine, je sicer posvečenih prozi, vendar je tu razmerje med različnimi zvrstmi nekoliko bolj izenačeno, saj so se nekateri študentje pod njunim mentorstvom posvetili tudi poeziji ali dramatiki. Diplomantje, ki so si za mentorja izbrali Igorja Saksido, so se seveda posvečali predvsem mladinski književnosti. Pred tem je veliko nalog s tega področja (kar 42) nastalo pri Helgi Glušič. Študentje so se pod njenim mentorstvom radi posvečali tudi raziskavam romana (61 obravnav) in novele (19), medtem ko se tisti pod mentorstvom Mirana Hladnika najraje ukvarjajo s povestjo (37), romanom (33), kmečko povestjo (27), zgodovinskim romanom (12) in zgodovinsko povestjo (10). Roman je popularna literarna vrsta tudi pri študentih, ki so si za mentorja izbrali Franca Zadravca (18), Matjaža Kmecla (19) ali Igorja Grdino (23). V povezavi s slednjim se kot ključna beseda večkrat pojavi tudi drama (14), ki se seveda pojavlja tudi v povezavi z Jožetom Koruzo (19). Pod mentorstvom Franca Zadravca je nastala tudi večina diplomskih nalog o ekspresionizmu (12).

Slavistična revija (https://srl.si) je ponujena pod licenco
Creative Commons, priznanje avtorstva 4.0 international.
URL https://srl.si/sql_pdf/SRL_2004_2_9.pdf | DOST. 18/04/24 1.41

8 Sklep

Iz analize diplomskih nalog, ki jo prinaša ta prispevek, je mogoče razbrati, za kakšne teme so se dosedanji diplomanti na slovenistiki najpogosteje odločali. Služi lahko tudi kot nekakšno vodilo mentorjem in študentom pri določanju naslovov bodočih diplomskih nalog iz slovenske književnosti – če nič drugega, nam lahko pokaže, kateri avtorji in dela so bili že tolikokrat obravnavani, da se jim je morda bolje izogniti (če jih seveda ne nameravamo raziskati s popolnoma novega vidika).

Dobljene ugotovitve bi bilo v prihodnosti zanimivo primerjati z rezultati analize diplomskih nalog z drugih oddelkov Filozofske fakultete (npr. primerjalne književnosti, germanistike in romanistike), morda pa celo s stanjem na drugih južnoslovanskih univerzah. V okviru slovenistike bi bilo koristno oblikovati podatkovno zbirko, ki bi vsebovala podatke o jezikoslovnih diplomskih nalogah, saj tovrstna zbirka žal še ne obstaja. Čez nekaj let, ko se bo število diplomskih nalog iz slovenske književnosti povečalo, pa bi morda veljalo narediti ponovno analizo iste zbirke in opazovati morebitne spremembe raziskovalnih trendov.

LITERATURA

Erika LOVIŠČEK, Metka ŽITKO, Maja STREL, 1995/96: Kaj so jemali študentje slovenščine za diplomske naloge v letih 1975 do 1995. *Slava* 2. 125–135.